

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KGP.410.1.5.2025

Pan
Jacek Semaniak
Prezes Głównego Urzędu Miar
ul. Elektoralna 2
00-139 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 64 – Główny Urząd Miar

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Główny Urząd Miar ¹ , ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Semaniak, Prezes Głównego Urzędu Miar, od dnia 9 listopada 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	- Analiza porównawcza dochodów budżetowych; - Ocena realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich; - Prawdliwość i rzetelność sprawozdań.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Iwona Brzostek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/1/2025 z dnia 8 stycznia 2025 r. (akta kontroli str. 1-2, CD1 plik 2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2024 pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 64 – Główny Urząd Miar. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i>³. Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności</i>.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

¹ Dalej: GUM lub Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm., dalej: *ufp*.

- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 64 – GUM w trakcie roku budżetowego, w tym zmian wynikających z przyznanych rezerw celowych,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 64 – GUM limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- analizy wybranej próby wydatków dysponenta trzeciego stopnia,
- kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analizy stanu zobowiązań,
- kontroli wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 64 – GUM.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 64 – Główny Urząd Miar.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku ustaleń dokonanych w toku przeprowadzonych wymienionych powyżej działań kontrolnych w badanych obszarach wskazanych przy opisie celu i zakresu kontroli, stwierdzono nieprawidłowości w obszarze planowania wydatkowania środków pochodzących z rezerwy celowej oraz zapisów w załączniku do Polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem nr 9 Prezesa Głównego Urzędu Miar z 11 grudnia 2024 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości Głównego Urzędu Miar⁵. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

Poniesione wydatki dokonywane były prawidłowo i służyły realizacji przez GUM zadań statutowych w ramach przewidzianych funkcji⁶ państwa, polegających m.in. na zapewnieniu dostępności usług badania wyrobów z metali szlachetnych i wyrobów zawierających metale szlachetne oraz legalizacji przyrządów pomiarowych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania GUM za 2024 r. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Dane wykazane w sporządzonych przez dysponenta części 64 – GUM łącznych sprawozdaniach

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. Urz. GUM poz. 30, dalej: Polityka rachunkowości.

⁶ Zgodnie z zakresem podanym w punkcie 2.1 Wystąpienia.

budżetowych za 2024 r., a także w sprawozdaniach finansowych za IV kwartał 2024 r. w zakresie operacji finansowych, były zgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej. Dane wykazane w sprawozdaniach łącznych zostały sporządzone na podstawie danych wynikających ze sprawozdań podległych dysponentów, a sprawozdania Centrali GUM⁷ na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Zostały one sporządzone terminowo i stosownie do przepisów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁸.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Dochody budżetowe zrealizowane w 2024 r., w części 64 – GUM wyniosły 80 062,4 tys. zł i były wyższe o 16,2% (11 139,4 tys. zł) od zaplanowanych w ustawie budżetowej¹⁰ w kwocie 68 923,0 tys. zł. Zrealizowane w 2024 r. dochody stanowiły 97,9% dochodów uzyskanych w 2023 r. (81 813,5 tys. zł).

Dochody zostały zrealizowane w dwóch rozdziałach: 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*¹¹ w kwocie 7738,2 tys. zł (9,7%) i 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej*¹² w kwocie 72 324,2 tys. zł (90,3%).

W Centrali GUM, wyższe wykonanie dochodów w 2024 r. uzyskano przede wszystkim w § 0830 *Wpływy z usług*, tj. o 592,6 tys. zł (16,1%) więcej niż w planie dochodów. Na uzyskane dochody w tym paragrafie, w kwocie 4273,6 tys. zł, składały się wynagrodzenia za czynności cywilnoprawne pobierane głównie za wzorcowanie wzorców i przyrządów pomiarowych, wytwarzanie certyfikowanych materiałów odniesienia, ekspertyzy przyrządów i stanowisk pomiarowych, w tym znajdujących się w punktach legalizacyjnych, przekazywanie wzorcowych sygnałów czasu i częstotliwości, szkolenia metrologiczne oraz prowadzenie oceny zgodności przyrządów pomiarowych. Wyższe od planu wykonanie dochodów w tym paragrafie w 2024 r., a także od wykonania w 2023 r., wynikało przede wszystkim ze zwiększonego popytu na ww. usługi w stosunku do wartości planowanych, które były szacowane na podstawie wartości uzyskanych w latach poprzednich, poprzez wyznaczenie

⁷ Rozdział 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*.

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454, ze zm.) zastąpione rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 133), rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652) i rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Ustawa budżetowa na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122, ze zm.), znowelizowana ustawą z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2024 (Dz. U. poz. 1754), dalej: *ustawa o zmianie ustawy budżetowej na rok 2024*.

¹¹ Dalej także: Centrala GUM.

¹² Dalej także: Okręgowe Urzędy Miary lub OUM oraz Okręgowe Urzędy Probiercze lub OUP.

trendu zmian oraz na podstawie innych dostępnych informacji mogących mieć wpływ na popyt na ww. usługi¹³.

W jednostkach terenowych podległych GUM, wyższe wykonanie dochodów w 2024 r. osiągnięto głównie w § 0690 *Wpływy z różnych opłat*, tj. o 7420,8 tys. zł (14,8%), co stanowiło 66,6% kwoty przekroczenia planu dochodów w części 64 – GUM. Na uzyskane dochody w tym paragrafie, w kwocie 57 682,8 tys. zł, składały się przede wszystkim opłaty pozyskiwane przez Okręgowe Urzędy Miar zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – *Prawo o miarach*¹⁴, tj. w szczególności opłaty pobierane za legalizację wag, odważników, odmierzaczy paliw i gazu, ciepłomierzy, liczników energii elektrycznej, zbiorników pomiarowych, taksometrów i wodomierzy. W 2024 r. wzrosła liczba zgłoszeń do prawnej kontroli metrologicznej, m. in. zbiorników pomiarowych, instalacji pomiarowych i odmierzaczy paliw ciekłych, wag nieautomatycznych, liczników energii elektrycznej, wodomierzy, ciepłomierzy i ich elementów, przyrządów do pomiaru długości i taksometrów. Nastąpił również wzrost zgłoszeń do legalizacji metodą statystyczną liczników energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego, które wnioskodawca może zgłaszać w dowolnym momencie bez wcześniejszej deklaracji. Dodatkowo na dochody uzyskiwane w ramach § 0690 składały się opłaty pobierane przez Okręgowe Urzędy Probiercze za przeprowadzanie badań i umieszczanie oznaczeń na wyrobach z metali szlachetnych oraz wyrobów zawierających metale szlachetne zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2011 r. – *Prawo probiercze*¹⁵. Dochody osiągnięte w § 0690 stanowiły 79,8% zrealizowanych dochodów w rozdziale 75007.

W części 64 – GUM na koniec 2024 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 13 929,6 tys. zł i w porównaniu do 2023 r. (9090,2 tys. zł) były wyższe o 4839,4 tys. zł, tj. o 34,7%. W ramach rozdziału 75001 kwota należności z 2024 r. (11 481,8 tys. zł) w porównaniu do 2023 r. (2955,7 tys. zł) była wyższa o 8526,1 tys. zł, tj. o 74,3%. Główną pozycję należności stanowiły wpływy z tytułu kar i odszkodowań z tytułu naliczenia kary umownej oraz odszkodowania od kontrahenta (kwota 7968,3 tys. zł, 69,4% ogółu należności w tym rozdziale).

Kwota zaległości netto 13 420,8 tys. zł w części 64 – GUM w 2024 r. była wyższa niż w 2023 r. (5973,8 tys. zł) o 7447,0 tys. zł, tj. o 55,5%. Przyczyną wzrostu zaległości w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. było naliczenie wykonawcy kary umownej za opóźnienia w realizacji nadzoru autorskiego oraz naliczenie odszkodowania za błędy w dokumentacji projektowej.

(akta kontroli str. 64-66, 217-225)

2. Wydatki

OBSZAR

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z *ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2024*¹⁶ (po nowelizacji budżetu), limit wydatków dla części 64 – GUM w 2024 r. ustalono w wysokości 232 054,0 tys. zł, z tego w ramach działu 730 *Szkolnictwo wyższe i nauka*, w kwocie

¹³ Pismo Wiceprezesa GUM z 26 lutego 2025 r.

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2063.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 536.

¹⁶ Pierwotny limit wydatków w *ustawie budżetowej na rok 2024* z dnia 18 stycznia 2024 r. nie uległ zmianie.

1112,0 tys. zł, działu 750 *Administracja publiczna*, w kwocie 230 937,0 tys. zł i działu 752 *Obrona narodowa*, w kwocie 5,0 tys. zł.

Plan po zmianach w części 64 - GUM wyniósł 269 411,7 tys. zł, z tego 267 698,7 tys. zł budżet państwa oraz 1713,0 tys. zł budżet środków europejskich. Plan finansowy po zmianach w ramach budżetu państwa, w wyniku 20 decyzji zwiększających w łącznej kwocie 37 177,5 tys. zł i siedmiu decyzji korygujących (zmniejszających) w łącznej kwocie 1532,8 tys. zł, został ustalony w wysokości 267 698,7 tys. zł (odpowiednio dział 730 – 25 603,8 tys. zł, dział 750 – 242 089,9 tys. zł i dział 752 - bez zmian 5,0 tys. zł).

W 2024 r. dysponent części 64 - GUM dokonał 14 blokad na łączną kwotę 1104,4 tys. zł, w tym ośmiu blokad środków pozyskanych z rezerw celowych na łączną kwotę 972,7 tys. zł, które dotyczyły wyłącznie budżetu państwa.

Wydatki w tej części budżetu państwa zrealizowano w kwocie 266 346,5 tys. zł (odpowiednio w dziale 730 w kwocie 25 104,3 tys. zł, 98% planu, w dziale 750 w kwocie 241 237,2 tys. zł, 99,6% planu i w dziale 752 w kwocie 5,0 tys. zł, 100% planu), co stanowiło 99,5% planu finansowego po zmianach (267 698,7 tys. zł).

W porównaniu do 2023 r., w którym wykonanie wydatków w ramach części 64 - GUM wyniosło 215 767,1 tys. zł, nastąpił wzrost zrealizowanych wydatków o 50 579,4 tys. zł, tj. o 23,4%.

W 2024 r. w części 64 - GUM, wydatki ponoszone były głównie w ramach działu 750 *Administracja publiczna* (w wysokości 241 237,2 tys. zł, co stanowiło 90,6% wykonanych wydatków w cz. 64), w dwóch rozdziałach: w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*, w ramach którego zrealizowano wydatki (w kwocie 87 017,5 tys. zł) w ramach centrali GUM - dysponenta III stopnia obsługującego urząd, które stanowiły 36,1% wydatków ogółem w dziale oraz w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej*, z wydatkami (w kwocie 154 202,4 tys. zł) realizowanymi przez terenowe jednostki organizacyjne GUM, czyli Okręgowe Urzędy Miar i Okręgowe Urzędy Probiercze, w ramach którego zrealizowano 63,9% wydatków w dziale 750.

Ponadto zrealizowano wydatki w ramach działu 730 *Szkolnictwo wyższe i nauka*, rozdział 73095 *Pozostała działalność* w wysokości 25 104,3 tys. zł (9,4% wykonanych wydatków w cz. 64). W ustawie budżetowej na 2024 r. w ramach grupy wydatków na współfinansowanie projektów z udziałem środków z UE w dziale 730 zaplanowano wydatki w kwocie 1112,0 tys. zł. W planie po zmianach, powiększonym o środki z rezerwy celowej, ujęto wydatki w wysokości 25 603,8 tys. zł. Wykonanie wydatków w tym dziale wyniosło 25 104,3 tys. zł, co stanowiło 98,1% planu. W ramach tych wydatków, 96,0% wykonania stanowiły wydatki w ramach §6050, czyli wydatki inwestycyjne na budowę Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar w Kielcach¹⁷. Poniesione w ramach działu 730 wydatki stanowiły 9,4% zrealizowanych wydatków ogółem w ramach cz. 64.

W części 64 - GUM realizowane były również wydatki szkoleniowe w ramach działu 752 *Obrona narodowa*, rozdział 75212 *Pozostałe wydatki obronne*, o wartości 5 tys. zł (wykonanie planu na poziomie 100%).

W roku 2024 po raz pierwszy w części 64 - GUM zrealizowano wydatki w ramach rozdziału 75076 *Prezydencja Rzeczypospolitej Polskiej w Radzie Unii Europejskiej*

¹⁷ Dalej: ŚKL GUM.

w 2025 roku. W planie po zmianach, powiększonym o środki z rezerwy celowej, ujęto wydatki w wysokości 17,3 tys. zł. Wykonanie wydatków w tym dziale wyniosło 100% planu. W ramach tych wydatków, całkowite wykonania stanowiły wydatki w ramach § 4010, § 4020, § 4110 i §4120, czyli wydatki płacowe.

(akta kontroli str. 10-20, 61-95, 180-193, 232, 364-366, 845-849, CD1 pliki 9-12)

Wydatki według grup ekonomicznych

Poniesione w 2024 r. w cz. 64 wydatki według grup ekonomicznych (266 346,5 tys. zł) realizowane były głównie w grupie wydatków bieżących, w kwocie 232 600,5 tys. zł, co stanowiło 87,3% zrealizowanych wydatków w cz. 64. Zrealizowane wydatki majątkowe w kwocie 31 989,3 tys. zł, stanowiły 12,0% wydatków. Pozostałe wydatki, to jest współfinansowanie projektów z udziałem środków UE (1003,6 tys. zł) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (753,1 tys. zł) stanowiły odpowiednio 0,4% i 0,3% zrealizowanych wydatków.

W odniesieniu do planu po zmianach realizacja wydatków według grup ekonomicznych wyniosła odpowiednio: wydatki bieżące 99,6%, wydatki majątkowe 98,7%, współfinansowanie 90,3% i świadczenia na rzecz osób fizycznych 99,2%.

(akta kontroli str. 67-71, 76, 619-620)

Wydatki bieżące

Dominującą pozycję (68,8%) w strukturze zrealizowanych wydatków bieżących w cz. 64 stanowiły wydatki na wynagrodzenia, zrealizowane w wysokości łącznej 160 090,0 tys. zł (wynagrodzenia osobowe 150 948,0 tys. zł i dodatkowe wynagrodzenie roczne 9142,0 tys. zł), co stanowiło 99,6% planu po zmianach w zakresie wydatków na wynagrodzenia, tj. 160 792,2 tys. zł, z tego 6222,2 tys. zł środki otrzymane z rezerw celowych. Z otrzymanych środków z rezerw celowych na wynagrodzenia wydatkowano kwotę 5955,8 tys. zł.

Wydatki na wynagrodzenia (160 090,0 tys. zł) stanowiły 60,1% zrealizowanych wydatków ogółem (266 346,5 tys. zł) i były wyższe o 22 046,1 tys. zł, czyli o 16,0% od wykonania wydatków na wynagrodzenia w roku poprzednim (wynagrodzenia osobowe 130 067,0 tys. zł i dodatkowe wynagrodzenie roczne 7976,9 tys. zł, razem 138 043,9 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia nie przekroczyły limitu założonego w planie finansowym na 2024 r.

W 2024 r. w ramach części 64 - GUM (Centrala GUM wraz z terenowymi jednostkami organizacyjnymi administracji miar i administracji probierczej) zatrudnienie w ramach działu 750 rozdział 75001 i 75007 wyniosło 1709 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, a w ramach działu 730 rozdział 73095 - 7 osób (w roku 2023 odpowiednio 1748 i 16 osób). Łącznie w ramach cz. 64 - w porównaniu do roku ubiegłego - nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia o 48 osób.

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w GUM¹⁸, wyniosło 1522 osoby i było wyższe o 18 osób (o 1,2%) w porównaniu do roku 2023 (1504 osoby)¹⁹.

¹⁸ W ramach części 64, zarówno w ramach działu 730 rozdział 73095, jak i działu 750 rozdział 75001 i 75007.

¹⁹ Zgodnie z §16 pkt 9 lit. b załącznika nr 36 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, do stanu przeciętnej liczby zatrudnionych nie wlicza się osób, które nie otrzymują za dany okres wynagrodzenia od zakładu

W zakresie zatrudnienia i wynagrodzeń realizowanych w 2024 r. w ramach Centrali GUM - dział 750 rozdział 75001 i rozdział 75076 oraz dział 730 rozdział 73095 (bez uwzględnienia terenowych jednostek administracji miar i administracji probierczej - dział 750 rozdział 75007), przeciętne zatrudnienie według sprawozdania Rb-70 wyniosło 372 osoby, co oznacza wzrost o 22 osoby (wzrost o 6,3%) w porównaniu do 2023 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 11 289,36 zł, co oznacza wzrost o 884 zł (wzrost o 8,5%) w porównaniu do 2023 r. Wykonanie wydatków na wynagrodzenia Centrali GUM (razem z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w 2024 r. wyniosło łącznie 50 395,7 tys. zł i porównaniu do 2023 r. było większe o 6693,4 tys. zł, tj. o 15,3%.

W 2024 r. plan finansowy w cz. 64 - GUM został zwiększony decyzjami Ministra Finansów o łączną kwotę 6222,2 tys. zł w ramach budżetu państwa z przeznaczeniem m.in. na sfinansowanie: wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w Świętokrzyskim Kampusie Laboratoryjnym GUM, podwyższenia wynagrodzeń w związku z ich waloryzacją w państwowej sferze budżetowej o 20% w 2024 r., dodatków w ramach systemu motywacyjno-lojalnościowego dla członków korpusu prezydencji i pracowników zaangażowanych w 2024 r. w przygotowanie polskiego przewodnictwa w Radzie UE w I połowie 2025 r. oraz na sfinansowanie dodatków służby cywilnej wraz z pochodnymi dla pracowników GUM mianowanych w grudniu 2023 r. i 2024 r.

Decyzje w zakresie wynagrodzeń zwiększające budżet środkami z rezerw celowych zostały zmniejszone dwiema korektami decyzji na łączną kwotę 638,7 tys. zł. Przed końcem 2024 r. dysponent części dokonał czterech blokad planowanych wydatków na łączną kwotę 319,5 tys. zł.

Wykonanie środków z rezerw na wynagrodzenia wyniosło w 2024 r. łącznie 5955,8 tys. zł, co stanowiło 95,7% otrzymanych środków z rezerw celowych na wynagrodzenia (6222,2 tys. zł).

Dokumentami wewnętrznymi regulującymi m.in. kwestie wynagrodzeń i premii oraz zasad przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego w GUM obowiązującymi w 2024 r. były: zarządzenie nr 19 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar²⁰ z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie zasad i kryteriów przyznawania nagród oraz dodatków pracownikom GUM, zarządzenie nr 7 DGU z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie trybu zawierania i rozliczania umów cywilnoprawnych w GUM oraz zarządzenie nr 4 DGU z dnia 3 kwietnia 2023 r. w sprawie trybu przyznawania i wypłacania wynagrodzenia oraz premii w Głównym Urzędzie Miar.

(akta kontroli str. 10-23, 96-97, 612, 614, 647-648, CD3 pliki 1-146)

Wydatki majątkowe

pracy, tj. np. osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych.

Zatrudnienie w dziale 750 dotyczy również OUM i OUP gdzie wysoce prawdopodobne jest, że w tych urzędach w 2023 r. występowały częściej okoliczności wykluczające ze stanu przeciętnego zatrudnienia, wobec czego w 2024 r. wyłączono z zestawienia 194 etaty, a w 2023 r. - 260 etatów. GUM nie posiada dostępu do dokumentacji związanej z urloпами bezpłatnymi, wychowawczymi i macierzyńskimi oraz zasiłkami chorobowymi w ww. jednostkach, jednakże zasady obliczania przeciętnego stanu zatrudnienia zgodnie z RB-70 są wszędzie jednakowe i zgodne z ww. rozporządzeniem (pismo Prezesa GUM z 28 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.11).

²⁰ Dalej: DGU.

W ramach zaplanowanych w części 64 - GUM wydatków majątkowych (plan zgodny z *ustawą budżetową na rok 2024* wynoszący 4184,0 tys. zł, plan po zmianach w wysokości 32 404,3 tys. zł) wykonanie wydatków wyniosło 31 989,3 tys. zł, tj. 98,7% planu po zmianach. Wykonanie wydatków w 2024 r. było wyższe o 13 321,1 tys. zł niż wykonanie w 2023 r. (18 668,2 tys. zł).

W zakresie wydatków majątkowych plan finansowy dla cz. 64, Centrala GUM na realizację dwóch zadań²¹ ujętych w Planie Rzeczowo-Finansowym Inwestycji na rok 2024 wyniósł 4396,0 tys. zł. W trakcie roku budżetowego dokonano zwiększenia planu poprzez wprowadzenie 17 nowych zadań. Po zwiększeniu liczby i zakresu zadań oraz uwzględnieniu środków pozyskanych z rezerw celowych, plan wydatków majątkowych po zmianach wyniósł 31 143,8 tys. zł.

W 2024 r. w ramach wydatków majątkowych w Centrali GUM zrealizowano 19 zadań w łącznej wysokości 29 888,2 tys. zł, w tym jedno zadanie pn. Budowa Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar – Etap I – Faza II w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 w ramach inwestycji planowanej do zakończenia w 2026 r.

Łączna kwota poniesionych wydatków majątkowych Centrali GUM w 2024 r. wyniosła 29 888,2 tys. zł, co stanowiło 96% planu po zmianach (31 143,8 tys. zł). Jednocześnie, wartość decyzji Prezesa GUM w sprawie blokowania planowanych na rok 2024 wydatków majątkowych Centrali GUM wyniosła łącznie 1255,5 tys. zł. W związku z powyższym, wartość Planu Rzeczowo-Finansowego Inwestycji Centrali GUM na rok 2024 po zmianach z uwzględnieniem blokad wyniosła 29 888,2 tys. zł, co oznacza 100% realizację wydatków Planu Rzeczowo-Finansowego Inwestycji uwzględniając blokady.

Efekty rzeczowe, jakie uzyskano w wyniku poniesionych wydatków majątkowych, służyły realizacji zadań statutowych oraz określonych w rocznych i strategicznych²² planach działania GUM.

Poza wydatkami majątkowymi ponoszonymi przez dysponenta cz. 64 w ramach Centrali GUM, wydatki majątkowe realizowane były również w ramach terenowych jednostek organizacyjnych (Okręgowe Urzędy Miar i Okręgowe Urzędy Probiernicze GUM) - rozdział 75007. W rozdziale tym, w ustawie budżetowej na wydatki majątkowe zaplanowano kwotę 670,0 tys. zł, w planie po zmianach kwotę 2142,5 tys. zł. Wykonanie wyniosło 2118,6 tys. zł, co stanowiło 98,9% planu po zmianach.

Podstawowym celem działalności GUM było wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących²³. W ramach wykonania wydatków

²¹ Budowa Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II na łączną kwotę 1530,0 tys. zł, z tego 882,0 tys. zł budżet środków europejskich i 648,0 tys. zł budżet państwa oraz Zakup układu zasilania do prób wysokiego napięcia na kwotę 2866,0 tys. zł.

²² Czteroletni Strategiczny Plan Działania Głównego Urzędu Miar na lata 2022-2025 zaktualizowany w 2023 r.

²³ Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-BZ1 w 2024 r. w GUM realizowane były wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym w ramach funkcji 6. Polityka gospodarcza kraju, zadania 6.1.W Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, podzadanie 6.1.7. Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących, realizowane były działania nr: 6.1.7.1. Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, 6.1.7.2. Badanie i oznaczanie cechami probierniczymi wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tymi wyrobami oraz 6.1.7.3. Wykonywanie czynności z zakresu kas rejestrujących. Wydatki realizowane były również w funkcji 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, zadanie 11.4.W Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa, podzadanie 11.4.2.W Pozamilitarne przygotowania obronne, działanie 11.4.2.4.W Szkolenie obronne administracji publicznej i przedsiębiorców. Dodatkowo zadania

w układzie zadaniowym, głównym podzadaniem realizowanym przez Urząd było podzadanie – *Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących*. W 2024 r. w celu zapewnienia zdolności pomiarowej na rzecz bezpieczeństwa gospodarczego i technicznego państwa oraz ochrony środowiska, zdrowia i jakości życia obywateli w Rzeczypospolitej Polskiej GUM wykonał 1477,7 tysięcy usług metrologicznych, zbadał 4853,9 tysięcy wyrobów z metali szlachetnych i wydał 28 decyzji w sprawie certyfikacji kas rejestrujących. Wartość miernika realizacji celu budżetu zadaniowego dla tego podzadania osiągnęła 111,7% planowanego poziomu. W każdym z realizowanych podzadań, ujęty w planie miernik został przekroczony, a najwyższe wykonanie w stosunku do planu ilościowo (116,4% planu) zrealizowane zostało poprzez zwiększoną liczbę wykonanych usług metrologicznych, wynikającą ze wzrostu zainteresowania kontrahentów dokonaniem legalizacji przyrządów pomiarowych, w szczególności liczników energii elektrycznej, ciepłomierzy, ich części składowych i wodomierzy oraz zwiększoną aktywność przedsiębiorców branży złotniczo-jubilerskiej, która przełożyła się na wzrost liczby zgłoszonych do badania wyrobów z metali szlachetnych²⁴.

(akta kontroli str. 14-19, 26-32, 67-71, 76, 309-323, 364-366, 612-613, 631-634, 648, 853-855, CD1 plik 10)

Zobowiązania

Według stanu na koniec IV kwartału 2024 r. zobowiązania w części 64 – GUM budżetu państwa wyniosły 14 562,6 tys. zł i były o 18,8% wyższe niż na koniec 2023 r. Główną pozycję (13 095,6 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2024 r. wraz z pochodnymi oraz wpłatami na Pracownicze Plany Kapitałowe finansowane przez podmiot zatrudniający z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dla których termin płatności przypada na I kwartał 2025 r. W 2024 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 67-71, 612, 648, 844-849)

Rezerwy

Na podstawie art. 154 *ufp*, w 2024 r. plan wydatków dysponenta części 64 - GUM został zwiększony 20 decyzjami Ministra Finansów o środki z rezerw celowych budżetu państwa w łącznej wysokości 37 177,5 tys. zł. W trakcie roku budżetowego GUM wystąpił do Ministra Finansów z wnioskami o korektę decyzji na łączną kwotę 1532,8 tys. zł, co dało per saldo kwotę otrzymanych środków z rezerw celowych w wysokości 35 644,7 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. ze środków pochodzących z rezerw celowych, wykorzystana została kwota 34 635,4 tys. zł. Pozyskane środki z rezerw celowych przeznaczone zostały głównie na:

- pokrycie kosztów realizacji zadań kontynuowanych dotyczących robót budowlanych w ramach ŚKL GUM (w ramach dostępnych środków z rezerwy celowej w wysokości 10 814,0 tys. zł, wydatkowano 100% środków);

realizowane były w ramach funkcji 15. Polityka zagraniczna, zadanie 15.1. Polityka zagraniczna w wymiarze dwustronnym i wielostronnym, podzadanie 15.1.2. Kształtowanie i koordynacja polityki RP w Unii Europejskiej, realizowane było działanie 15.1.2.3. Przygotowanie i sprawowanie przez RP prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

²⁴ Pismo Prezesa GUM z 21 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.10.

- sfinansowanie skutków przechodzących decyzji Ministra Finansów z 28 kwietnia 2023 r.²⁵, zwiększającej limit wydatków części 64 - Główny Urząd Miar, w związku z zatrudnieniem pracowników zaangażowanych w ŚKL GUM (w ramach dostępnych środków z rezerwy celowej w wysokości 6628,2 tys. zł, wydatkowano 6590,6 tys. zł. Ponadto, decyzją Prezesa GUM zablokowano planowane wydatki na kwotę 1,8 tys. zł. Po uwzględnieniu blokady środków wykonanie wydatków w ramach tej pozycji wyniosło 99,0% planu);

- pokrycie kosztów realizacji zadań kontynuowanych dotyczących dodatkowych robót budowlanych w ramach ŚKL GUM (w ramach dostępnych środków z rezerwy celowej w wysokości 5737,1 tys. zł, wydatkowano 5724,8 tys. zł. Ponadto, decyzją Prezesa GUM zablokowano planowane wydatki na kwotę 12,2 tys. zł. Po uwzględnieniu blokady środków wykonanie wydatków w ramach tej pozycji wyniosło 100% planu).

W roku 2024 budżet części 64 – GUM nie był zwiększany ze środków rezerwy ogólnej budżetu państwa.

Po dokonanych blokadach środków z rezerw (osiem decyzji na kwotę 972,7 tys. zł) kwota dostępnych środków wyniosła 34 672,0 tys. zł, które wykorzystano w wysokości 34 635,4 tys. zł. Wykonanie środków z rezerw celowych w porównaniu do planu po zmianach wyniosło 97,2%, a do planu po zmianach z uwzględnieniem blokad 99,9%. Otrzymane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Przyczyną niepełnego wykorzystania środków z rezerw celowych budżetu państwa było m.in. niższe wydatkowanie środków w związku z absencjami chorobowymi i opóźnieniami w zatrudnieniu w stosunku do planu.

Na podstawie objętych szczegółowym badaniem dwóch decyzji²⁶ na kwotę łączną 3086,4 tys. zł, stanowiących 8,9% zrealizowanych wydatków z rezerw, wprowadzających zmiany do budżetu państwa, dobranych w sposób celowy²⁷ w przypadku decyzji nr MF/FG4.4143.3.3.2024.MF.18 z 26 stycznia 2024 r. skorygowanej decyzją MF/FG4.4143.3.3.2024.MF.18.K01 z 15 października 2024 r. stwierdzono, iż środki z rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a wnioski o ich udzielenie były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb.

W przypadku drugiej decyzji objętej szczegółowym badaniem, tj. decyzji MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414 z 14 czerwca 2024 r. skorygowanej decyzją MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414.K01 z 15 października 2024 r., zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa GUM²⁸ konieczność wnioskowania o decyzję Ministra Finansów z czerwca 2024 r. w wysokości 1283,1 tys. zł wynikała z braku możliwości otrzymania środków w związku z waloryzacją wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w 2024 r. w ramach decyzji Ministra Finansów z 24 stycznia 2024 r., która dotyczyła sfinansowania skutków przechodzących decyzji z 28 kwietnia 2023 r. w związku z zatrudnieniem pracowników do ŚKL GUM. Z kolei wnioskowanie na początku 2024 r. o środki rezerwy celowej

²⁵ Decyzja nr MF/FG4.4143.3.46.2023.MF.961.

²⁶ Decyzja nr MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414 z 14 czerwca 2024 r. skorygowana decyzją MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414.K01 z 15 października 2024 r. i decyzja MF/FG4.4143.3.3.2024.MF.18 z 26 stycznia 2024 r. skorygowana decyzją MF/FG4.4143.3.3.2024.MF.18.K01 z 15 października 2024 r.

²⁷ Kryterium wyboru próby do badania był osąd kontrolera wynikający z dokonanych ustaleń.

²⁸ Pismo Wiceprezesa GUM z 26 lutego 2025 r. i pismo Prezesa GUM z 17 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.6.

w zakresie skutków przechodzących wyżej wymienionej rezerwy celowej z 28 kwietnia 2023 r. wynikała z konieczności zabezpieczenia środków na uregulowanie w styczniu 2024 r. zobowiązań z tytułu wynagrodzeń w stosunku do zatrudnionych pracowników i brakiem uwzględnienia przez Ministra Finansów skutków przechodzących tej decyzji w limitach wydatków części 64 – GUM na 2024 r. Brak możliwości jednoczesnego wnioskowania w zakresie waloryzacji wynagrodzeń na poziomie 20% w państwowej sferze budżetowej w styczniu 2024 r. w ramach skutków przechodzących decyzji z 28 kwietnia 2023 r. wynikał z braku podpisania ustawy budżetowej na 2024 r. Łączna kwota rezerwy celowej w ramach wyżej wymienionych decyzji z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z waloryzacją 49,75 etatów wyniosła 7911,3 tys. zł. Dalszy opis dotyczący ww. decyzji objętej szczegółowym badaniem został zawarty w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 10-13, 18, 180-185, 236-240, 272-275, 278, 280-286, 369-388, 539-544, 578-579, CD3 pliki 1-146)

Blokady

Na podstawie art. 177 *ufp*, w 2024 r. Prezes GUM wydał 17 decyzji blokujących planowane wydatki na łączną kwotę 2456,4 tys. zł, z tego: 14 decyzji blokujących planowane wydatki budżetu państwa (na kwotę 1104,4 tys. zł) oraz 3 decyzje blokujące wydatki budżetu środków europejskich (na kwotę 1352,0 tys. zł). Z tego w grudniu 2024 r. dokonano 14 blokad na łączną kwotę 2441,8 tys. zł, w tym 11 blokad w ramach budżetu państwa na kwotę 1089,8 tys. zł oraz trzech blokad na kwotę 1352,0 tys. zł w ramach budżetu środków europejskich. Plan po zmianach w części 64 – GUM według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniósł 269 411,7 tys. zł, z tego 267 698,7 tys. zł w ramach budżetu państwa oraz 1713,0 tys. zł w ramach budżetu środków europejskich. Poziom dokonanych blokad łącznie w odniesieniu do planu finansowego po zmianach ogółem wyniósł 0,9%.

W ramach dokonanych blokad największą wartość (50,6% łącznej kwoty blokad) stanowiły dwie blokady na kwotę łączną 1243,3 tys. zł w ramach środków budżetu państwa²⁹ i budżetu środków europejskich³⁰, dotyczące środków przeznaczonych na realizację zadania pn. Budowa i dostawa stanowisk wzorca odniesienia jednostek siły oraz stanowiska pomiarowego momentu siły w zakresie pomiarowym 1Nm-5kNm wraz z niezbędnym wyposażeniem, uruchomieniem, przeszkoleniem i dostawą do Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar w Kielcach oraz środków przeznaczonych na zadanie inwestycyjne w projekcie pn. Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II.

Blokady te wynikały ze zwrotu przez wykonawcę budowy i dostawy stanowisk wzorca odniesienia jednostek siły oraz stanowiska pomiarowego momentu siły wraz z wyposażeniem, uruchomieniem, przeszkoleniem i dostawą do SKŁ GUM części środków. Ponadto blokady dotyczyły projektu fazowego pn. Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I – Faza II. Z uwagi na fakt, iż Porozumienie o dofinansowanie projektu zostało zawarte w październiku 2024 r.³¹ i z racji braku możliwości realizowania zleceń płatności Banku

²⁹ Decyzja Prezesa GUM nr 64.4143.12.14.2024.BD z 30 grudnia 2024 r. (378,9 tys. zł).

³⁰ Decyzja Prezesa GUM nr BDG-WPB.3111.556.2024.SZ z 17 grudnia 2024 r. (864,4 tys. zł).

³¹ Wniosek o dofinansowanie projektu w odpowiedzi na nabór ogłoszony przez Instytucję Zarządzającą złożony został przez GUM w dniu 30 grudnia 2023 r., uchwała Zarząd Województwa

Gospodarstwa Krajowego³² przed dniem zawarcia Porozumienia, wydatkowanie środków budżetu środków europejskich ujętych w planie finansowym na 2024 r., możliwe było dopiero pod koniec roku budżetowego w okresie listopad-grudzień 2024 r.

W wyniku badania próby wyżej wymienionych dwóch blokad niewykorzystanych środków na łączną kwotę 1243,3 tys. zł nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wystąpiła zwłoka w podjęciu przez dysponenta części decyzji o blokowaniu wydatków oraz z uwagi na termin, nie wystąpiono z wnioskiem do Ministra Finansów o korektę decyzji przyznającej środki z rezerw.

W roku 2024 w ramach części 64 - GUM nie wystąpiły przypadki podjęcia decyzji o blokowaniu planowanych wydatków przez Ministra Finansów w trybie art. 177 *ufp*, czy też w trybie określonym w art. 179 *ufp*.

Prezes Rady Ministrów nie wydał wiążącego polecenia dysponentowi części 64 budżetu państwa, wpłaty środków na fundusz przeciwdziałania COVID – 19 oraz na Fundusz Pomocy.

(akta kontroli str. 19, 13, 364-366, 473-474, 476-477, 519-530, 546-549, 577-609, 612, 623-629, CD1 plik 11)

Dotacje

W 2024 r. w części 64 - GUM nie wystąpiły wydatki na dotacje oraz nie realizowano wydatków z otrzymanych dotacji z budżetu państwa. W 2024 r. dysponent części 64 - GUM nie udzielał dotacji. W roku 2024 w części 64 - GUM nie wystąpiły również wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego oraz nie realizowano takich wydatków przechodzących z roku 2023³³.

(akta kontroli str. 18, 67-71)

Próba wydatków

Z wydatków zrealizowanych w Centrali GUM (tj. w rozdziale 75001) w wysokości 87 017,5 tys. zł, szczegółowym badaniem objęto wydatki ujęte w 33 zapisach księgowych na łączną kwotę 27 748,3 tys. zł, co stanowiło 31,9% wydatków w tym rozdziale oraz 10,4% wydatków ogółem. Doboru próby³⁴ wydatków dokonano metodą monetarną MUS³⁵ na podstawie dziennika księgowych za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.

Badaniem objęto 18 pozycji wydatków majątkowych na łączną kwotę 25 798,9 tys. zł oraz 15 pozapłacowych wydatków bieżących na kwotę 1949,4 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, gospodarnie, realizując cele jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto szczegółowym badaniem objęto wydatki poniesione z tytułu 12 umów³⁶, m.in. umów cywilno-

Świętokrzyskiego nr 8986/24 z dnia 17 kwietnia 2024 r., Porozumienie o dofinansowanie projektu nr FESW.01.01-IZ.00-0001/23-00 zawarte 25 października 2024 r.

³² Dalej: BGK.

³³ Pismo Wiceprezesa GUM z 20 stycznia 2025 r.

³⁴ Zapisy dowodów księgowych stanowiących populację wydatków z konta 130, z których losowana była próba, odpowiadały pozapłacowym wydatkom jednostki, z wyłączeniem wydatków poniżej kwoty 1,0 tys. zł.

³⁵ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem. Z ang. *Monetary Unit Sampling* – MUS

³⁶ Kryterium wyboru próby do badania był osąd kontrolera wynikający z dokonanych ustaleń.

prawnych, w tym zawartych z własnymi pracownikami i umów na świadczenie usług doradczo-eksperskich na łączną kwotę 239,9 tys. zł.

Badaniu poddano wydatki w kwocie 831,7 tys. zł na nagrody kierownikom komórek organizacyjnych (dyrektorzy i ich zastępcy), kierownikom laboratoriów, naczelnikom wydziałów, ekspertom, osobom zatrudnionym na samodzielnych stanowiskach (audytor wewnętrzny, specjalista ds. kontroli wewnętrznej) w Centrali GUM. Wszystkie wypłaty nagród zawierały uzasadnienie przyznania nagrody zgodnie z regulacjami wynikającymi z zarządzenia nr 19 DGU z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie zasad i kryteriów przyznawania nagród oraz dodatków pracownikom GUM. Dodatkowo zbadano wydatki w kwocie 17,3 tys. zł w zakresie środków z rezerwy celowej poz. 62 *Rezerwa na przygotowanie i realizację zadań związanych z objęciem i sprawowaniem przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE w I połowie 2025 r.* Przy przyznawaniu dodatków zadaniowych i specjalnych stosowano zasady określone w wyżej wymienionym zarządzeniu nr 19 GDU z 4 listopada 2021 r. oraz dokumencie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów³⁷ z 7 marca 2024 r. pn. System motywacyjno-lojalnościowy dla członków korpusu prezydencji w związku z przygotowaniem i sprawowaniem przewodnictwa w Radzie UE w I połowie 2025 r. i dokumencie KPRM pn. *Procedura podziału i wypłaty środków w ramach systemu motywacyjno-lojalnościowego korpusu prez. PL 2025 r.*

Wydatki objęte badaniem skalkulowane zostały rzetelnie. Wydatki te dokonane zostały do wysokości kwot ujętych w planie finansowym. Wydatki zrealizowane zostały zgodnie z obowiązującym prawem, były poniesione gospodarnie oraz celowo. W odniesieniu do analizowanej grupy nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek, kar lub opłat.

Przyjęty system kontroli zarządczej, w tym bieżące monitorowanie poziomu oraz prawidłowości ponoszenia wydatków, wprowadzania zmian do planu wydatków oraz monitorowanie realizacji planu zadań inwestycyjnych realizowanych przez Centralę GUM, zapewniało w sposób racjonalny prawidłowość ponoszenia wydatków.

(akta kontroli str. 18, 67-71, 291-297, 340-342, 362-366, 551-574, 635-643, CD1 pliki 9, 13, CD7 pliki 8-204, CD12 pliki 2-3)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W ramach badania próby rezerw celowych ustalono, że GUM wystąpił o przyznanie środków z rezerwy celowej poz. 44 w wysokości 1283,1 tys. zł³⁸ z przeznaczeniem na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń, wraz z pochodnymi, pracowników zaangażowanych w SKL GUM, w związku z waloryzacją wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej o 20% w 2024 r., w wyniku czego w ramach realizacji budżetu GUM dysponował nadmiernymi środkami w wysokości 880,9 tys. zł (co stanowiło 68,7%). Środki te w pełnej wysokości powinien zgłosić do dyspozycji Ministra Finansów, celem sporządzenia korekty decyzji przyznającej środki z rezerw, podczas gdy GUM we wrześniu 2024 r. zgłosił do korekty jedynie kwotę 578,5 tys. zł³⁹, natomiast kwotę 302,4 tys. zł pozostawił w planie finansowym na tzw. „nieprzewidziane wydatki”. W grudniu

³⁷ Dalej: KPRM.

³⁸ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FG.4143.3.70.2024.MF.1414 z 14 czerwca 2024 r.

³⁹ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FG.4143.3.70.2024.MF.1414.K01 z 15 października 2024 r. zmniejszająca wartość rezerwy o 578,5 tys. zł do kwoty 704,6 tys. zł. Wydatkowanie wyniosło 413,9 tys. zł, tj. 59% rezerwy celowej po zmianach.

2024 r. środki w wysokości 289,9 tys. zł⁴⁰ zgłoszono do blokady. W ocenie NIK było to działaniem nierzetelnym.

GUM dokonał wyliczenia do kwoty korekty ww. decyzji, zgodnie z którym, w ramach rezerwy w kwocie 1283,1 tys. zł⁴¹, kwota 402,2 tys. zł, to środki zaangażowane na dzień 23 września 2024 r., 302,4 tys. zł to „zabezpieczenie na nieprzewidziane wydatki”, 578,5 tys. zł to kwota do korekty.

Prezes GUM wyjaśnił⁴², że szacując kwotę korekty w III kwartale 2024 r. (578,5 tys. zł), uwzględniono dodatkowo ryzyka możliwych zmian w zakresie zatrudnienia w ostatnim kwartale 2024 r., tj. środki na nieprzewidziane sytuacje związane z możliwością wystąpienia rotacji zatrudnienia, w tym środki na wakaty na stanowiska wysokospecjalistyczne, sytuacji związanych z dostarczeniem przez pracownika dokumentów potwierdzających wyższy staż pracy i obowiązek wypłacenia wyrównania dodatku stażowego, wypłaty np. nagrody jubileuszowej, wystąpienia w wyniku rotacji konieczność zastąpienia odchodzącego pracownika osobą, która będzie otrzymywać wyższe wynagrodzenie i ewentualne podwyżki dla pracowników zatrudnionych.

Prezes GUM wyjaśnił⁴³, że: (...) *kwota korekty rezerwy celowej została oszacowana pod koniec III kwartału 2024 r. i tym samym niemożliwym było wskazanie dokładnych kwot, jakie nie zostaną wydatkowane. Innymi słowy, na ówczesnym etapie realizacji budżetu, możliwe było postawienie do dyspozycji Ministra Finansów nie więcej niż 578 497,00 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami Prezesa GUM⁴⁴ podstawą zmiany decyzji z 14 czerwca 2024 r. o 578,5 tys. zł był stan zaangażowanych środków w ramach ww. decyzji, który na dzień 23 września 2024 r. wyniósł 402,2 tys. zł. Jako środki na „zabezpieczenie nieprzewidzianych wydatków” związanych z zatrudnieniem 49,75 etatów Prezes GUM uwzględnił kwotę 302,4 tys. zł (w tym 100,2 tys. zł w § 4010, 128,0 tys. zł w § 4020, 63,8 tys. zł w § 4110 i 10,4 tys. zł w § 4120), tj. 3,8% kwoty razem rezerw celowych przeznaczonych na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z waloryzacją 49,75 etatów (7911,3 tys. zł⁴⁵).

Kwota środków na „zabezpieczenie nieprzewidzianych wydatków” związanych z zatrudnieniem 49,75 etatów, stanowiła około 76% kwoty wykorzystanej ww. rezerwy⁴⁶ na dzień 23 września 2024 r. (402,2 tys. zł).

W odniesieniu do decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2024 r. wydatków na kwotę 289,9 tys. zł Prezes GUM wyjaśnił, że blokada została dokonana niezwłocznie po naliczeniu podstawowej listy płac za grudzień 2024 r. dla pracowników ŚKL GUM.

NIK zwraca uwagę, że w poprzednim, tj. 2023 r. GUM nie wydatkował środków w ramach pozycji „zabezpieczenie na nieprzewidziane wydatki”.

⁴⁰ Decyzja Prezesa GUM ws. blokownia wydatków nr 64.4143.12.13.2024.BD z 30 grudnia 2024 r.

⁴¹ Wszystkie kwoty dotyczyły wydatków w § 4010, § 4020, § 4110 i § 4120.

⁴² Pismo Prezesa GUM z 21 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.9.

⁴³ Pismo Prezesa GUM z 6 lutego 2025 r.

⁴⁴ Pismo Prezesa GUM z 17 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.6.

⁴⁵ Na kwotę 7911,3 tys. zł składały się kwoty wynikające z dwóch decyzji, tj. decyzji nr MF/FG4.4143.3.1.2024.MF.13 z 24 stycznia 2024 r. (6628,2 tys. zł wydatkowana w kwocie 6 590,6 tys. zł, tj. w 99,4%) oraz decyzji nr MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414 z 14 czerwca 2024 r. (1283,1 tys. zł) skorygowanej decyzją MF/FG4.4143.3.70.2024.MF.1414.K01 z 15 października 2024 r. (kwota po skorygowaniu 704,6 tys. zł wydatkowana w kwocie 413,9 tys. zł, tj. w 58,7%).

⁴⁶ Decyzja Ministra Finansów nr MF/FG.4143.3.70.2024.MF.1414.K01 z 15 października 2024 r.

Prezes GUM wyjaśnił, że sytuacja w 2023 r. była odmienna od tej z 2024 r. Z uwagi na fakt, że na etapie wnioskowania o dokonanie korekty rezerwy celowej z 28 kwietnia 2023 r. przeznaczonej na sfinansowanie kosztów zatrudnienia 54 nowych etatów, większość etatów nie była obsadzona, wobec czego dochodziło kolejne ryzyko związane z powodzeniem procesu rekrutacji. Mogły również wystąpić zdarzenia, o których mowa w powyższych wyjaśnieniach Prezesa GUM i kwota pozostawiona do dyspozycji uwzględniała również potencjalne ryzyko wystąpienia podobnych okoliczności, jednakże nie wyodrębniono odrębnej kwoty na te zdarzenia z uwagi na fakt, że w dyspozycji pozostawiono znaczną część środków ww. rezerwy celowej. Z kolei rezerwa celowa otrzymana w 2024 r. dotyczyła skutków przechodzących wyłącznie w zakresie pracowników już zatrudnionych (zatrudnionych na koniec 2023 r.). Mając na uwadze, że sytuacje dotyczącą rezerwy celowej z lat 2023 i 2024, tj. nowych i już zatrudnionych pracowników, w opinii Prezesa GUM, porównanie ich było nieuzasadnione w związku z różnymi okolicznościami.

NIK zauważa, że Prezes GUM nie przedłożył szczegółowej kalkulacji pozycji „zabezpieczenie nieprzewidzianych wydatków” w kwocie 302,4 tys. zł, wskazując jedynie, że kwota ta stanowi około 3,8% pierwotnej kwoty rezerwy celowej, nie uzasadniając i nie dokumentując sposobu wyliczenia jej wysokości. Nieprawidłowe oszacowanie kwoty korekty decyzji pierwotnej skutkowało zbyt małą kwotą korekty we wrześniu 2024 r.

W ocenie NIK brak uwzględnienia w ramach korekty decyzji o przyznanie środków z rezerwy celowej, przewidzianych na „zabezpieczenie nieprzewidzianych wydatków”, pomimo braku faktycznych podstaw do ich pozostawienia w dyspozycji dysponenta części 64, stanowi o braku rzetelności planowania wydatków.

(akta kontroli str. 177-185, 236-240, 272-286, 364-366, 395-412, 539-544, 577-579, CD1 pliki 11, CD7 pliki 2)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane przez Główny Urząd Miar w 2024 r. wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 359,5 tys. zł i stanowiły 21,0% planu finansowego (1713,0 tys. zł). Wydatki te były niższe o 107 957,6 tys. zł, tj. o 99,7% od wykonania w 2023 r. w kwocie 108 317,1 tys. zł, z uwagi na nierealizowanie w 2024 r. zadań inwestycyjnych w projekcie ŚKL GUM w ramach Etapu I - Faza II. Ustalony w ustawie budżetowej plan wydatków w kwocie 1713,0 tys. zł, w trakcie 2024 r. nie był zwiększany ze środków rezerw celowych.

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, GUM realizował projekt Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II. Plan finansowy dla wyżej wymienionego Programu wyniósł 1713,0 tys. zł. Zrealizowane wydatki w kwocie 359,5 tys. zł stanowiły 21,0% planu. Środki niewykorzystane w kwocie 1352,0 tys. zł zostały zablokowane.

Różnica między kwotą niewykorzystanych (1353,5 tys. zł) i zablokowanych środków (1352,0 tys. zł) w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 w wysokości 1,5 tys. zł dotyczyła wynagrodzeń personelu projektu Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar Etap I – Faza II wraz z pochodnymi oraz wpłatami na Pracownicze Plany Kapitałowe finansowanymi przez podmiot zatrudniający i była związana z absencjami chorobowymi pracowników.

Zgodnie z pierwotnymi założeniami, na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2024, w zakresie wydatków na programy realizowane z udziałem środków UE, planowana była realizacja w 2024 r. i wydatkowanie środków w ramach dwóch projektów współfinansowanych z Programu Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027, w łącznej wysokości 1713,0 tys. zł, z tego:

a) Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II w wysokości 1422,0 tys. zł;

b) Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap II w wysokości 291,0 tys. zł.

Odnosnie projektu pn. Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II wniosek o dofinansowanie projektu, w odpowiedzi na nabór ogłoszony przez Instytucję Zarządzającą, został złożony przez GUM w dniu 30 grudnia 2023 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego dnia 17 kwietnia 2024 r. przyjął wyżej wymieniony projekt do dofinansowania⁴⁷. Porozumienie o dofinansowanie Projektu zostało zawarte dnia 25 października 2024 r.⁴⁸ W związku z brakiem możliwości realizowania zleceń płatności BGK przed dniem zawarcia Porozumienia, wydatkowanie środków budżetu środków europejskich ujętych w planie finansowym na 2024 r., możliwe było dopiero pod koniec roku budżetowego, w okresie listopad-grudzień 2024 r. W związku z powyższym, w 2024 r. wydatkowano wyłącznie środki w łącznej wysokości 359,5 tys. zł, z tego 341,9 tys. zł na wynagrodzenia personelu Projektu wraz z pochodnymi i wpłatami na Pracownicze Plany Kapitałowe oraz 17,6 tys. zł na wydatki majątkowe, tj. dostawę wyposażenia do stanowiska pomiarowo-badawczego budowy i rozwoju pierwotnych i optycznych wzorców częstotliwości w Laboratorium Czasu i Częstotliwości L2 do ŚKL GUM - Precyzyjny miernik przedziałów czasu. Dostawa pozostałego wyposażenia do stanowiska pomiarowo-badawczego budowy i rozwoju pierwotnych i optycznych wzorców częstotliwości w Laboratorium Czasu i Częstotliwości L2 oraz wyposażenia do Stanowisk w Laboratorium Wsparcia Przemysłu L11 do ŚKL GUM, tj. niskosumowy wzmacniacz rozdzielczy sygnałów częstotliwości RF, niskosumowy wzmacniacz rozdzielczy sygnałów impulsowych, analizator widma RF, sfinansowane zostały z budżetu państwa.

Odnosnie projektu pn. Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap II pierwotnie planowanym terminem ogłoszenia naboru na realizację projektu był III kwartał 2023 r. Wybór Projektu miał nastąpić w IV kwartale 2023 r., a podpisanie Porozumienia w I kwartale 2024 r. Ostatecznie, nabór dla Projektu został ogłoszony przez Instytucję Zarządzającą dnia 21 lutego 2025 r., z terminem zakończenia 30 kwietnia 2025 r. W związku z powyższym, wydatkowanie środków budżetu środków europejskich ujętych w planie finansowym GUM na 2024 r., nie było możliwe⁴⁹.

(akta kontroli str. 72-75, 186-187, 233, 3664-366, 459-467)

W 2024 r. dysponent części 64 - GUM w ramach budżetu środków europejskich, dokonał trzech decyzji blokujących wydatki na łączną kwotę 1352,0 tys. zł⁵⁰.

⁴⁷ Uchwała nr 8986/24.

⁴⁸ Porozumienie o dofinansowanie Projektu nr FESW.01.01-IZ.00-0001/23-00.

⁴⁹ Pismo Prezesa GUM z 10 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.2.

⁵⁰ Decyzje w sprawie blokowania planowanych na rok 2024 wydatków w budżecie środków europejskich nr: BDG-WPB.3111.521.2024.SZ z 10 grudnia 2024 r., BDG-WPB.3111.556.2024.SZ z 17 grudnia 2024 r. i BDG-WPB.3111.566.2024.SZ z 20 grudnia 2024 r.

Decyzje o blokadzie środków na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 3 pkt 2 *ufp* podejmowane były m.in. w ramach zadań inwestycyjnych w ramach fazowanego projektu Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap I - Faza II oraz środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi w projekcie Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap II. Z uwagi na przedłużający się czas podpisania porozumienia w sprawie dofinansowania kolejnej fazy projektu, GUM nie mógł realizować wydatków z budżetu środków europejskich. Ponadto w związku z faktem, iż GUM oczekiwał na ogłoszenie naboru umożliwiającego złożenie wniosku o dofinansowanie projektu Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar - Etap II (termin naboru został przesunięty przez Instytucję Zarządzającą) znajdującego się w fazie opracowywania, projekt nie był realizowany w 2024 r.

W ramach wydatków realizowanych z budżetu środków europejskich w części 64, szczegółowym badaniem objęto wydatki poniesione w 2024 r., ujęte w zapisach księgowych na kwotę 17,6 tys. zł, co stanowiło 4,9% wydatków zrealizowanych w działach 730 i 750 wydatków budżetu środków europejskich w rozdziale 75001. Doboru próby dokonano w sposób celowy⁵¹ na podstawie dziennika księgowy za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2024 r. W wyniku przeprowadzonego badania nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji wydatków, która była zgodna z planem finansowym. Wydatki związane były z realizacją celów jednostki, na podstawie i w zakresie zgodnym z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 13, 18-19, 344-363, 473-474, 546-549, 577, 647, CD1 plik 11-12, CD12 pliki 12-54)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2024 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie planowania wydatków w ramach środków pochodzących z rezerwy celowej. Na podstawie zbadanych prób, NIK ocenia, że Prezes GUM, poza jednym przypadkiem, prawidłowo, tj. zgodnie z prawem, rzetelnie i bez zbędnej zwłoki wydatkował środki pochodzące z rezerw celowych oraz dokonywał blokady niewykorzystanych środków. Jako nierzetelne oceniono działania dotyczące jednego wniosku o przyznanie środków z rezerw celowych. Nieprawidłowość dotyczyła nierzetelnego planowania wydatków w ramach jednej z dwóch zbadanych decyzji ws. zmian w budżecie państwa wprowadzającej zmiany poprzez zwiększenie planu finansowego z rezerwy celowej, tj. nieuwzględnienia w ramach korekty decyzji o przyznanie środków z rezerwy celowej, przewidzianych na „zabezpieczenie nieprzewidzianych wydatków” pomimo braku faktycznych podstaw do pozostawienia środków w dyspozycji dysponenta części 64 w kwocie 302,4 tys. zł. W wyniku kontroli zrealizowanej w części 64 – GUM wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w *ufp*. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

⁵¹ Do badania wybrano pozapłacową operację z konta 138 w korespondencji z kontem 227.

Dysponent części 64 – GUM wywiązywał się z realizacji zadań statutowych w ramach przypisanych do niego funkcji państwa, zwłaszcza w podzadaniu wykonywania czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2024 r. przez dysponenta części 64 – GUM i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia GUM⁵²:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- o zatrudnieniu i wynagrodzeniach (Rb-70),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2024 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne wraz z korektami zostały sporządzone przez dysponenta części 64 – GUM na podstawie sprawozdań jednostkowych (Centrali GUM i terenowych jednostek organizacyjnych GUM). Kwoty wykazane w sprawozdaniach Centrali GUM były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 46-103, 108-168)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W załączniku do Polityki rachunkowości, w zakresie konta 227 *Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich* w korespondencji z kontami zespołu 2, w opisie konta 227 zapisano, iż koresponduje z kontami 141 i 201. W GUM w 2024 r. prowadzono ewidencję na koncie 227 w korespondencji z kontami 225, 229, 231, 240, 250.

W Polityce rachunkowości nie uwzględniono korespondencji wyżej wymienionych kont. Prezes GUM⁵³ wyjaśnił: *W dokumencie pn. Zasady (polityka) rachunkowości, wprowadzonym zarządzeniem nr 9 Prezesa Głównego Urzędu Miar z dnia 11 grudnia 2024 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości Głównego*

⁵² Sprawozdania Centrali GUM.

⁵³ Pismo z 21 marca 2025 r. nr DNK-WSZ.091.1.2025.9.

Urzędu Miar, w części dotyczącej księgowania na danym koncie księgowym wskazano typowe operacje gospodarcze związane z danym kontem księgowym. Katalog operacji typowych jest katalogiem otwartym, dlatego też przy koncie księgowym 227 - Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich nie wskazano wszystkich operacji dokonywanych na ww. koncie. Mając na uwadze przepisy załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Urząd Miar niezwłocznie dokona uzupełnienia zapisów w przedmiotowym zakresie, tak aby nie budziły one wątpliwości w przyszłości.

(akta kontroli str. 18, 364-366, 577, 696-773, CD1 plik 12)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości w opisie funkcjonowania konta 227 w Polityce rachunkowości.

Sprawozdania roczne w zakresie dysponenta części 64 – GUM oraz Centrali GUM, zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, w obowiązujących terminach oraz zgodnie z przepisami.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w realizacji budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar w 2024 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne kalkulowanie środków przed wystąpieniem o uruchomienie rezerwy celowej oraz monitorowanie stopnia ich wykorzystania.
2. Zaktualizowanie Polityki rachunkowości w zakresie korespondencji kont, z kontem 227 Rozliczenie wydatków z budżetu środków europejskich.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w formie dokumentu elektronicznego.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

⁵⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 17 kwietnia 2025 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/